

Gyógyvíz és deviza

Napi 50 millió liter

Tervek a Gellérttel

Budapest — fürdőváros. Valóban az? Joggal nevezzük-e fürdővárosnak?

Ha azzal dicsekednénk, hogy Budapest a források városa, közelebb járnánk az igazsághoz. A langyos és meleg vízü források vízhozama naponta 50 millió liter, ez a vízmenyiség 60 hévforrásból és több mint 40 keserűvízforrásból fakad. A Lukács, a Császár, a Margitsziget és a Széchenyi fürdő vize kénhidrogént, a Gellért, a Rudas és az Imre fürdőé rádiumot tartalmaz. Tehát gyógyvizek. Gyógycélokra azonban csupán részben használják ki őket, gyógyvizeink tekintélyes hányadát csak fűtésre fordítjuk, s ez hallatlan pazarlás. Idegenforgalmunk kincset érő „alapanyagát”, a gyógyító vizet, elmulasztjuk megfelelően hasznosítani.

Budapestet a két világháború közt sok idegen, sok külföldi kereste fel gyógyüdülés céljából. Ezek száma azóta — a turista idegenforgalmat nem számítva — csökkent. Strandjaink sokszor kényelmetlenül túlszűfoltak, s a tengeri fürdők strandjaival, de a balatoni fürdőkkel sem versenyezhetnek, budapesti gyógyfürdőink pedig — ugyancsak a túlszűfolttság miatt nem biztosíthatnak színvonalas gyógyüdülést a külföldieknek a tőlük megkívánt mértékben. Hogy mennyire így van, az két szám egymás mellé állításával könnyen bizonyítható. Az egyik szám: 129 ezer. Ennyi vendég fordult meg 1938-ban a Gellért gyógyfürdő-részlegében. A másik szám az előbbi sokszorosa: 910 ezer, az 1964-es év vendégszáma.

A túlszűfolttság tehát káros negatívum. Ezzel szemben a kitűnő orvosok, a gyakorlott szakemberek, a súlyfürdő, a gyögmasszázs, az iszapkezelés ide vonzán egész Európából a reumás betegeket, ha... Ha lenne számukra hely! Mert nincs, hiszen Budapesten az Országos Reuma és Fürdőügyi Intézet révén mindössze — 14 ágy áll a külföldi betegek rendelkezésére. Nem sajtóhiba! Csak tizennégy ágy. Ezek után jogos a kérdés: valóban fürdőváros Budapest?

Az idegenforgalmi és fürdőügyi szakemberek azt hangoztatják, hogy népgazdaságunknak elsőrendű érdeke Budapest fürdővárossá fejlesztése, mert ez jelentősen növelné a fővárost felkereső külföldiek számát, s csökkentené az idegenforgalom idényszerűségét. Márpedig idegenforgalmunknak éppen ez az idényszerűség az egyik leg súlyosabb gondja. A külföldiek látogatása a május—november közötti időszakra koncentrálódik, novembertől májusig a forgalom jelentősen csökken.

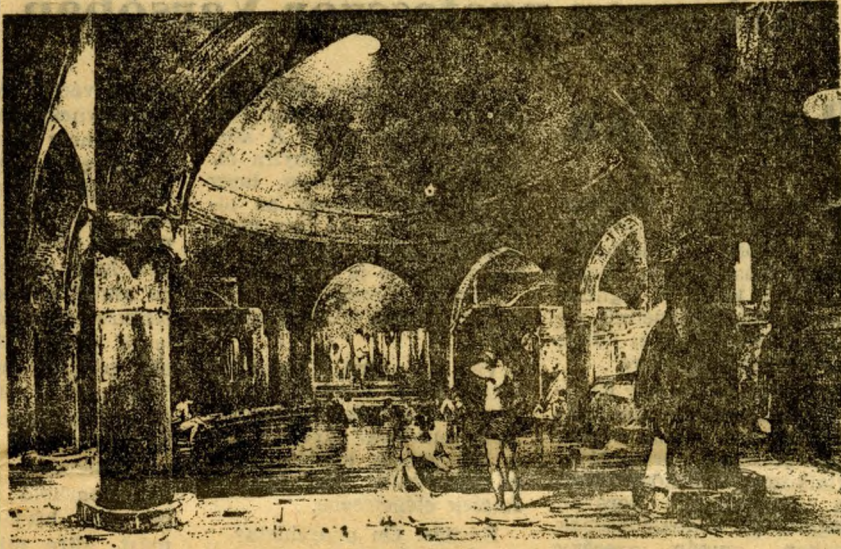
A fürdővárosnak nagy a vonzereje. Vannak, akikre nagyobb, mint a fürdőhelyeké. A könnyebb, a járóképes betegek szívesen jönnek a nagyváros közepén fekvő gyógyfürdőbe, mert vonzza őket a kulturális és társadalmi élet. Télen operaelőadások, koncertek, színházak szóragoztatják a Budapesten pihenő, gyógyuló idegeneket. A főváros gyógy-

fürdői tehát éppen az idegenforgalmi holtidényben lehetnének a leglátogatottabbak. A gyógyüdülés céljából Budapestet felkereső vendégek a statisztikai adatfelvételek szerint huzamosabb ideig tartózkodnak itt, mint általában más külföldiek. Tartózkodási idejük 15—20 nap, az egyéb turistáké átlagban 3—4 nap. Egy fürdővendég tehát négy-öt átlagvendégnek felel meg. Azt is figyelembe kell venni, hogy a gyógykúrárt tartó külföldi a szokásos szolgáltatást felülmúló luxusszínvonalra tart igényt és sokkal többet költ az átlagos turistánál.

Pillanatnyi gazdasági helyzetünk aligha engedi meg, hogy új luxus-szállókat és luxusgyógyfürdőket építsünk az idegenek fogadására — ennél fontosabb építkezések veszik igénybe építőiparunk kapacitását. Szó van ugyan arról, hogy például a Margitszigeten 300—400 személy befogadására alkalmas gyógyszállót és fürdőt létesítsünk. Az elgondolások szerint ez a fürdő a legkorszerűbb egészségügyi berendezésekkel, medencével, luxuskivitelben készülne és a gyógyszálló színvonala sem maradna el a nemzetközi luxus-szállodákétól. A becsült építési költség a szállónál 65 millió, a fürdőnél 35 millió forint. Két ilyen objektum kiviteli tervnek elkészítése, letárgyalása és megépítése azonban éveket vesz igénybe. Am aligha mondhatunk le még évekig arról a tekintélyes devizabevételről, amit Budapest fürdőkultúrájának hasznosítása jelenthet.

Célravezető megoldásnak kínálkozik a Gellért-szállót gyógyszállónak minősíteni, s a fürdőt a szállóval egységes irányítás alá helyezni. Ez ugyan azzal a következménnyel járna, hogy a Gellért gyógyfürdő első-sorban a gyógyszálló külföldi vendégei rendelkezésére állna, s az árak is a külföldi gyógyfürdőárak szintjére emelkednének. A külföldi vendég jelenleg olyan keveset fizet a fürdőjegyért, amennyit odahaza talán még borralalóként is restellné adni. A fővárosi fürdők, köztük a Gellért is, a külföldi számára valószínűleg nevetéségesen olcsók. Ennek magyarázata az, hogy — bármilyen meglepő, de tény! — a főváros fürdőiben minden egyes fürdővendégre, így tehát a külföldiekre is — ráfizetünk. A budapesti fürdők ugyanis állami ártámogatásként évente 25 millió forintot kapnak. Aligha indokolt, hogy a külföldről idelátogató fürdővendégek mélyen a világszínvonal alatti áron, s részben a magyar állam költségén fürödjenek. A Gellért „külföldiesítésével” egyidőben azonban gondoskodni kellene arról, hogy a hazai közönség ne érezze meg a kiesést, a kiépített Római-part is sok vendéget vonzana el a túlszűfolt strandokról.

Mindez nem jelenti azt, hogy véglegesen lemondanánk a beruházásokról. Sőt Budapesttel egyidőben — mihelyt arra lehetőség nyílik — egyes vidéki gyógyforrásaink megfelelőbb, s idegenforgalmunkat is szolgáló hasznosítása is fontos. Gondolunk elsősorban Hévízre és Hajdúszoboszlóra.

A RUDAS FÜRDŐ EGY RÉGI RÉZKARCON
Minden fürdővendégre ráfizetünk

Az idegenforgalom szakemberei már készítik részletes javaslatukat, milyen intézkedések, milyen beruházások szükségesek. A budapesti fejlesztési tervek hangsúlyozzák, hogy az első feladat a Margitsziget kiépítése gyógyüdülőhellyé. A Margitsziget — környezete és gyógyvizei révén — kiválóan alkalmas arra, hogy színvonalas üdülőhellyé váljék. A sziget északi részébe szeretnék telepíteni a gyógyfürdőszállót, a gyógyfürdőt pedig a jelenlegi úttörőábró területén építenék meg. A Gellértet korszerűsíteni kell, a hullámrészleget bővíteni. A Palatinus strandfürdőben újabb medencéket javasolnak építeni és egyben területének növelését tartják szükségesnek. A Római-part kedvelt strandfürdőjéről, Pünkösdfürdőről az a vélemény, hogy jelenlegi színvonalára idegenforgalmi szempontból nem megfelelő.

A csillaghegyi strandfürdő területén van a Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal egyik átvonuló szállása, a sok kis épületből álló Csillaghegyi Strandszálló. A külföldiek kedvelik, területe bővítésre vár és szükség van új medencék létesítésére is. Meg kell oldani meglehetősen hideg vizének mesterséges melegítését.

Újabb gyógyfürdőkomplexusok létesítését is javasolják, Eredetileg

arra gondoltak, hogy a Tabánban, az Imre fürdő kiegészítéseként speciális gyógymedencéket, fedett úszómedencéket kellene építeni. Újabban ezt a tervet levették a napirendről, mert a tabáni gyógyfürdőtelep számára nem lenne elegendő gyógyvíz. Ismét előtérbe került viszont az az elgondolás, hogy a Széchenyi fürdő mellett, a Városligetben gyógyszállót építsenek. Ezt a kellemes környezet, s a kiváló, magas hőfokú termálvíz egyaránt indokolja. A távolabb megvalósítandó tervek között szerepel gyógy- és üdülőfürdő építése a Tétényi úton és egy hegyi strandfürdő a Széchenyi-hegyen, a Vörös Csillag Szálló közelében.

Budapest fürdőtervei tehát nagy vonásokban elkészültek, a következő lépés Hajdúszoboszló és Hévíz távlati terveinek kidolgozása. Gazdasági számításokat is végeztek már, s ezek arra utalnak, hogy a margitszigeti gyógyszállót kellene elsőnek felépíteni, mert jól jövedelmezne és az építkezésbe fektetett tőke hat-hét év alatt megtérülne.

Budapest fürdővárosnak a messze múlt időkbe visszanyúló története van. Fürdőkultúrájának gazdag múltjához méltó jövő vár most meg-alapozásra.

PAKOTS GYÖRGY